
KESTÄVÄN ELÄMÄN OHJELMA

ORTODOKSISTEN NUORTEN LIITTO ONL RY

Ortodoksisten
nuorten liitto ONL ry

Ortodoksisten nuorten liiton näkymiä kestävään elämään

Järjestökentässä on aina ollut yhtenä lähtötavoitteena jonkinlainen maailmanparannus oman toimintakehyksen kautta, joten kestävä kehitys on luonteva osa paremmin ja oikeudenmukaisemmin toimimisen tavoitetta. Tuntuu reilulta pelaamiselta toimia viemättä turhaan resursseja tulevaisuudelta, joten siksi Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry pyrkii huomioimaan yhä paremmin erilaiset syyt, seuraukset, toimintatavat linjauksissaan.

Yksi konkreettinen linjaus on se, kun ONL ry ottaa vuoden 2026 alusta käyttöön "Kestävän elämän ohjelman", joka kokoaa yhteen liiton ekologiset periaatteet ja käytännön toimet. Ohjelma ohjaa liiton arjen valintoja, viestintää ja tapahtumatoimintaa sekä kannustaa lapsia, nuoria ja kasvattajia vastuulliseen, luomakuntaa kunnioittavaan elämäntapaan.

Kestävän elämän ohjelman tavoitteena on, että kestävyys ei ole vain erillinen teema, vaan *läpileikkaava periaate*, joka näkyy kaikessa liiton toiminnassa.

Asiakirjassa on seuraavat osiot

- 1 Ohjelman tausta ja viitekehys
- 2 Kestävän elämän osa-alueet liiton toiminnassa
- 3 Tulevaisuuden askelmerkkejä
- 4 Aiemmat vaiheet

Ohjelma on tausta ja raami; todellinen kestävyys syntyy teoista, jotka ovat samanaikaisesti arjen pieniä ratkaisuja ja suuria arvovalintoja ja kyseessä onkin jatkuva ja kehittyvä prosessi.

1. Ohjelman tausta ja viitekehys

1.1. Kestävän elämän teologinen tausta kirkon ajattelussa

Suomen ortodoksisen kirkon elämää ja siihen liittyviä kestävän elämän näkökulmia sekä haasteita on tarkasteltava kahdella eri tasolla: yhtäältä kirkko on uskonnollinen yhteisö, joka opettaa ja jota sitoo sen omat hengelliset ja eettiset periaatteet. Toisaalta kirkko on myös julkisoikeudellinen yhteisö, jota sitovat lainsäädäntö, hyvät käytänteet sekä laajemmat yhteiskunnalliset ja kulttuuriset sitoumukset. Samat ulottuvuudet pätevät myös kirkon alaisuudessa toimiviin järjestöihin.

Ortodoksisen uskonnäyn valossa ei ole mahdollista irrottaa toisistaan hengellisen elämän, yhteiskunnallisen eriarvoisuuden tai ekosysteemien tuhoamisen ulottuvuuksia.

Ortodoksisen uskonnäyn valossa hengellisen elämä, yhteiskunnallisen tasa-arvoisuus ja ekosysteemien varjeleminen kuuluvat erottamattomasti yhteen.

Ortodoksinen kirkko on ollut edelläkävijä ympäristötietoisuuden ja kestävän elämän periaatteiden esillä pitämisessä osana kristillistä opetusta. Vastuullinen toiminta, johon kuuluu lähimmäisenrakkaus, rauhan edistäminen sekä ympäristöystävällisyydessä kehittyminen, on kirjattuna myös ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaan 2026-2030.

Ekumeeninen patriarkaatti, johon myös Suomen paikalliskirkko kuuluu, on aktiivisesti osallistunut tieteiden- ja uskontojen väliseen keskusteluun ekologisesti kestävästä elämästä jo 1990-luvulta asti. Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry on myös pitänyt asiaa esillä omissa julkaisuissaan (pääasiassa Tuohustuli-lehdessä) jo verrattain varhain.

Ortodoksisen näky maailmasta, ihmisestä ja hyvästä elämästä on tunnustettu arvokkaaksi tulkinnaksi kristillisestä perinteestä modernin ekoteologian alusta 1900-luvulta alkaen. Ortodoksiseen ihmiskuvaan kuuluu näky ihmisestä luomakunnan pappina, jonka tehtävänä on siunata ja varjella luotua todellisuutta. Ihmisen arvokkuus ei ole erotettavissa kaiken luodun arvokkuudesta, ja kristillinen elämä jäsentyy ortodoksisessa uskonnäyssä enemmän jakamisen ja huolehtimisen kategorioiden kautta kuin omistamisen ja hallinnoinnin.

Lisäksi ortodoksinen pelastusnäky, toisin sanoen motiivi kristilliselle elämälle, rakentuu kosmisen pelastuksen näkökulmasta käsin, mikä mahdollistaa sekä yhteisöllisemmän puhettavan kristillisen toiminnan päämääristä että laajentaa kirkon tehtävää kaikkea elollista koskevaksi. Yhteiskunnalliset ja ekologiset tavoitteet nähdään kristillisen elämän perustavina osina, jossa ihmisen aineellinen ja hengellinen hyvinvointi voi kukoistaa vain luomakunnan kestävyiden ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden rinnalla.

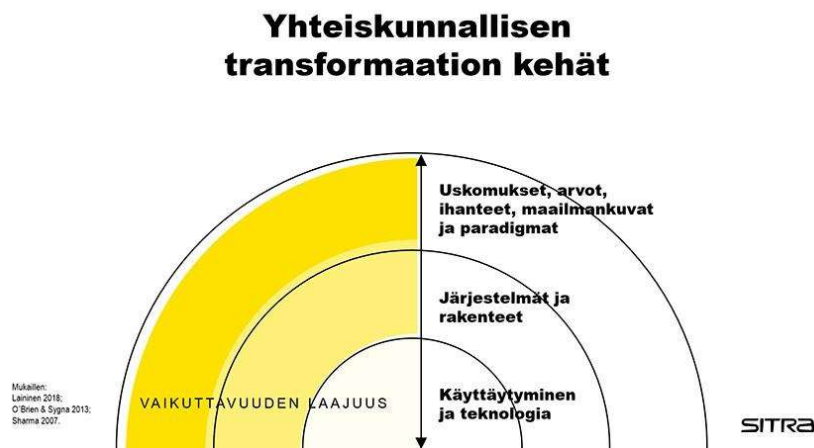
Kolmantena ortodoksisen perinteen vahvuutena kestävän elämän kannalta on pidetty kirkon askeettista perinnettä, joka ohjaa ihmisen kilvoittelua luonnollisella ja kestäväällä tavalla pidättäytymisen, tyytymisen ja toiveikkuuden kautta. Askeesin yhdistyminen valoisaan ja toivoa synnyttävään ihmiskuvaan on ollut ortodoksisen kirkon vahvinta antia aikamme kulutusta ja yksilöllistä täyttymystä korostavan aikamme kritiikkiin.

Nämä seikat yhdessä ovat ohjanneet ekumeenisen patriarkaatin alaisten kirkkoja osallistumaan aktiivisemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun kestävästä elämästä sekä myös hiljalleen muuttamaan kirkon omia toimintatapoja kestävämmäksi. ”Vihreänä patriarkkana” tunnettu patriarkka Bartolomeos on toistuvasti muistuttanut myös rakenteellisen katumuksen tarpeesta, ts. kirkon tarpeesta nostaa esiin yhteiskunnallisia epäkohtia, joiden ratkaisut ovat orgaanisesti yhteydessä kestävyysvajeen kanssa. Ortodoksisen uskonnäyn valossa ei ole mahdollista irrottaa toisistaan hengellisen elämän, yhteiskunnallisen eriarvoisuuden tai ekosysteemien tuhoamisen ulottuvuuksia. [Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin sosiaalieettinen Maailman elämän edestä -asiakirja, katso mm. §41, §73, §74]

1.2. ONL ry:n arvot ja vastuut julkisoikeudellisena yhteisönä

Suomen ortodoksinen kirkko on opetuksensa tasolla varsin valveutunut patriarkaatin linjan seuraaja. Myös ONL ry on pitänyt esillä ekologisesti kestävästä elämäntapaa luontevasti kristilliseen arkielämään ja tapahtumiin sisältyvänä asiana. Muiden järjestöjen tapaan ONL ry on sekä kasvattaja että vaikuttaja niin yhteisö- kuin yksilötasollakin.

Sitran Sivistys+ -hankkeen vetäjä Vesa-Matti Lahti¹ on hahmotellut yhteiskunnallisten muutostekijöiden eri vaikutuskehiä seuraavasti:

ONL ry:n toiminta voidaan nähdä erityisesti laajimman ja suppeimman kehän vaikutusalueella, jossa laajin kehä nousee ortodoksisesta eetoksesta sekä kestävän kehityksen periaatteista, jotka puolestaan ilmenevät arkisessa toiminnassa. Järjestön arvopohja määrittää millaisia kokemuksellisia, tiedollisia ja taidollisia valmiuksia se pystyy sekä opettamaan että välittämään ympäristöönsä.

Ortodoksisen nuorten liitto ry on listannut arvoikseen ja toimintaansa ohjaaviksi periaatteikseen seuraavat neljä asiaa:

- Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta sekä lapsuuden ja nuoruuden arvostusta.
- Olemme rohkeasti ortodoksisia.
- Elämme todeksi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.
- Toimimme ekologisesti ja yhteiskunnallisesti vastuullisesti ja kestävästi

Nämä vastaavat Nuorisolain (1285/2016) toisessa pykälässä ilmoitettuja tavoitteiden lähtökohtia: 1) yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, 2) kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä 3) monialainen yhteistyö. Nämä tukevat myös ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaan 2026-2030

Suomen ortodoksisen kirkon jäsenistöstä (n. 56 000 henkilöä vuonna 2023) noin viidennes puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai koltansaamea. Kirkon työ on siten jo luonnostaan kulttuurisesti monimuotoista ja ortodoksinen identiteetti rakentuu sekä paikalliskirkon suomalaisessa kontekstissa osana länsimaista yhteiskuntaa että yleisortodoksisen uskonnäyn kautta. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ohjaavat ONL ry:n toimintaa yhdenvertaisuuslain (1325/2014) sekä tasa-arvolain (609/1986) määrittämällä tavalla, ja liitolla on

¹ ”Sivistys turvaa tulevaisuutta”. Kestävän elämän muutosvoimaa järjestötoiminnasta. Toim. Kristiina Hannukainen. Opintotoiminnan Keskusliitto ry / Opintokeskus Siviis, 2020. S. 12.

[yhdenvertaisuussuunnitelma](#). Lisäksi liitto on laatinut kyselytutkimuksen sekä asiantuntijalausuntojen pohjalta myös ”[Ortodoksisen lapsi- ja nuorisotyön turvallisemman tilan periaatteet](#)” (2025).

2. Kestävän elämän osa-alueet liiton toiminnassa

Kestävän elämän ohjelma jäsentyy neljän toisiaan täydentävän osa-alueen ympärille: ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja hengellinen sekä taloudellinen kestävyys. Jokaiselle osa-alueelle on asetettu selkeät tavoitteet ja niitä tukevat käytännön toimet, jotka ohjaavat liiton toimintaa ja kannustavat nuoria vastuulliseen elämäntapaan.

Kestävän elämän ohjelman tavoitteena on, että kestävyys ei ole vain erillinen teema, vaan *läpileikkaava periaate*, joka näkyy kaikessa liiton toiminnassa. Tarkoituksena on, että kestävyys toteutuu liiton työssä johdonmukaisesti ja käytännöllisesti. Ohjelma antaa rakenteen, jonka avulla liitto voi arvioida ja kehittää toimintaansa eri kestävyiden osa-alueilla sekä varmistaa, että ne huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ekologinen kestävyys

Ekologinen kestävyys tarkoittaa liiton toiminnassa ympäristökuormituksen vähentämistä, luonnonresurssien vastuullista käyttöä sekä luomakunnan kunnioittamista.

Tärkeimmät tavoitteet:

- **Ympäristöjalanjäljen pienentäminen.** Liitto pyrkii minimoimaan toiminnan hiilijalanjäljen ja materiaalikuormituksen.
- **Ympäristötiedon ja -osaamisen sekä luomakuntaa kunnioittavan asenteen levittäminen.** Liitto välittää ympäristötietoa ja -osaamista työntekijöille ja liiton tapahtumiin osallistuville ja vahvistaa yhteistä ymmärrystä vastuullisista toimintatavoista.
- **Työntekijöiden ja osallistujien tukeminen ja osallistaminen kestävässä toimintatavoissa.** Liitto rohkaisee ja ohjaa toimimaan ekologisesti, ja pyrkii tekemään kestävästä valinnoista helppoja ja saavutettavia.

Tavoite	Toimenpiteet
Ympäristöjalanjäljen pienentäminen	- Kierrätys - Vastuulliset hankinnat: - Etusijalla second-hand, lainaaminen ja tavaroiden uudelleenkäyttö - Uusissa tuotteissa lähituotanto, materiaalit, käyttökerrat ja energiatehokkuus - Kertakäyttöisten tuotteiden välttäminen - Ruokavalintojen kestävyys:

	- Kasvipainotteisuus, kotimaisuus, luonnonmukaisuus, kestävyyttä vaalivien sertifikaatti-tuotteiden käyttö - Etätyön ja etäosallistumisen mahdollisuus hiilijalanjäljen pienentämiseksi - Julkisten kulkuneuvojen ja yhteiskyytien suosiminen - Painotuotteiden ekologisuus: - Materiaalien ekologisuus ja tarpeenmukaiset painomäärät - Energiansäästö ja fossiilivapaan energian suosiminen toimistotyössä
Ympäristötiedon ja -osaamisen sekä luomakuntaa kunnioittavan asenteen levittäminen	- Liitto tekee säännöllisiä kestävyysaiheisia nostoja tiedotuskanavissaan - Yhteisen kestävyysohjelman (green competencies) laatiminen ja käyttöönotto liiton ja jopa koko kirkon tapahtumissa - Kirkon opetuksen ja ekoteologisen näkökulman esiin tuominen viestinnässä - Ympäristöaiheiden merkityksen esiin nostaminen nuorisotyössä ja nuorten elämässä - Koulutukset työntekijöille/vapaaehtoisille kestävyysteemoista ja käytännön toteutustavoista
Työntekijöiden ja osallistujien tukeminen ja osallistaminen kestävässä toimintatavoissa	- Liitto nostaa esiin konkreettisia kestävyystekoja tiedotuskanavissaan. - Liitto ohjaa yhteisesti sovittuihin kestävyystekoihin liiton toiminnassa ja tapahtumissa (Green competencies). - Liitto kannustaa paastoon ja askeettiseen elämäntapaan osana ortodoksista traditiota ja kohtuullisuuden ihannetta. - Haasteet ja kampanjat, joilla pyritään aktivoimaan esimerkiksi nuoria, seurakuntia ym. kestävyysasioissa.

Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa liiton toiminnassa ihmisten hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistämistä.

Tärkeimmät tavoitteet:

- **Liiton toimintaan osallistuvien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parantaminen.** Liitto edistää osallistujien, työntekijöiden ja vapaaehtoisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallisuutta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan turvalliset toimintatavat, palautumisen tarve, kuormituksen ehkäisy ja matalan kynnyksen tuki.

- **Nuorten osallisuuden ja äänen vahvistaminen.** Liitto pyrkii varmistamaan, että nuorilla on todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa toimintaan ja päätöksentekoon liitossa ja seurakunnissa.
- **Saavutettavuuden edistäminen ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen.** Liitto pyrkii edistämään toiminnan saavutettavuutta ja poistamaan osallistumisen esteitä sekä tarjoamaan vaihtoehtoisia osallistumistapoja.
- **Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus.** Liitto edistää yhdenvertaista kohtelua, kunnioittavaa vuorovaikutusta ja turvallisia toimintaympäristöjä kaikille.

Tavoite	Toimenpiteet
Liiton toimintaan osallistuvien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parantaminen.	<i>Työntekijät ja vapaaehtoiset:</i> - Kestävän johtamisen periaatteet. - Riittävä koulutus ja perehdytys. <i>Kaikki toimintaan osallistuvat:</i> - Turvallisemman tilan periaatteet. - Yhteisöllisyyden edistäminen ja ryhmäyttävä toiminta. - Osallistujien ja henkilöstön palautteen kerääminen ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä. - Tuen tarjonta ja apuun ohjaaminen.
Nuorten osallisuuden ja äänen vahvistaminen.	- Nuorten osallistuminen liiton päätöksentekoon (johtokunta). - Nuorten osallistuminen liiton toiminnan, viestinnän ja tapahtumien suunnitteluun. - Nuorten kouluttaminen ja työllistäminen. - Nuorten kuuleminen, esimerkiksi kyselyt. - Nuorten toiminnan ja osallisuuden kannustaminen seurakunnissa. - Yhteistyö hiippakunnallisten nuorisovaltuustojen kanssa
Saavutettavuuden edistäminen ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen.	- Esteettömyys. - Taloudellinen saavutettavuus: - Kohtuulliset osallistumismaksut, vapaapaikat, maksualennukset. - Etäosallistuminen. - Tapahtumien järjestäminen eri paikkakunnilla.
Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus.	- Erilaisten tarpeiden tunnistaminen ja huomioiminen. - Koulutus ja ohjeistus: - Häirinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen.

Kulttuurinen ja hengellinen kestävyys

Kulttuurinen ja hengellinen kestävyys tarkoittaa liiton työssä ortodoksisen perinteen, identiteetin ja kulttuurisen moninaisuuden vaalimista sekä nuorten hengellisen kasvun tukemista. Se korostaa perinteen siirtämistä tuleville sukupolville ja ortodoksisen elämäntavan näkyvää läsnäoloa liiton toiminnassa.

Tärkeimmät tavoitteet:

- **Ortodoksisen perinteen jatkuvuus.** Liitto edistää ortodoksisen perinteen jatkuvuutta ja siirtää ortodoksista traditiota ja tapakulttuuria seuraaville sukupolville.
- **Nuorten hengellisen kasvun ja ortodoksisen identiteetin tukeminen.** Liitto tukee nuoren hengellistä kasvua, juurtumista kirkkoon ja oman ortodoksisen identiteetin kehittymistä, sekä tuo ortodoksista perinnettä osaksi lasten ja nuorten arkea. [Liiton säännöt, §3]
- **Monikulttuurisuuden huomiointi.** Liitto huomioi kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden.
- **Ekumeeninen ja kansainvälinen yhteistyö.** Liitto vahvistaa yhteyksiä muihin kirkkoihin, kristillisiin nuorisjärjestöihin ja kansainvälisiin ortodoksisiin/kristillisiin nuorisoverkostoihin. Liitto tukee turvallista hengellistä ilmapiiriä.

Tavoite	Toimenpiteet
Liitto edistää ortodoksisen perinteen jatkuvuutta ja siirtää ortodoksista traditiota ja tapakulttuuria seuraaville sukupolville.	- Ortodoksisen perinteen näkyväksi tekeminen liiton toiminnassa, viestinnässä ja tapahtumissa. - Liitto nostaa viestinnässään säännöllisesti esiin ortodoksia ja hengellisiä teemoja.
Liitto tukee nuoren hengellistä kasvua, juurtumista kirkkoon ja oman ortodoksisen identiteetin kehittymistä, sekä tuo ortodoksista perinnettä osaksi lasten ja nuorten arkea.	- Liitto tuottaa eri ikätaasoista hengellistä sisältöä. - Liitto kannustaa omaksumaan ortodoksista elämäntapaa. - Jumalanpalveluksiin osallistuminen, paastot. - Seurakuntayhteisö.
Liitto huomioi kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden.	- Eri kulttuuritaustaisten nuorten osallistamisen tukeminen - Monikielinen viestintä ja materiaalit silloin kun se on mahdollista - Huomioidaan ortodoksisen kirkon kulttuuriperintöstrategia sopivissa kohdin
Liitto on mukana ekumeenisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.	- Kristillisten järjestöjen välinen yhteistyö. - Yhteistyö kansainvälisten kristillisten tahojen kanssa

Taloudellinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys tarkoittaa liiton resurssien vastuullista, pitkäjänteistä ja läpinäkyvää hallintaa. Liitolla onkin olemassa sisäinen "Hallinnon periaatteet ja taloussääntö" -asiakirja, jonka on vahvistanut liiton johtokunta ja joka on voimassa toistaiseksi. Taloudellisesti kestävä toiminta varmistaa, että liiton päätökset tukevat toiminnan jatkuvuutta ja vastuullisia periaatteita.

Tärkeimmät tavoitteet:

- **Pitkäjänteinen ja vakaa talouden suunnittelu.** Liitto suunnittelee talouttaan pitkällä aikavälillä, ennakoii riskejä ja varmistaa toiminnan jatkuvuuden.
- **Läpinäkyvä ja vastuullinen varainkäyttö.** Taloudenhoito perustuu avoimuuteen, selkeisiin käytäntöihin ja varojen vastuulliseen ja perusteltuun käyttöön.
- **Kestävät taloudelliset valinnat.** Liiton hankinnoissa ja yhteistyökumppaneissa huomioidaan ekologiset ja taloudelliset vaikutukset sekä liiton arvot.
- **Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö.** Liitto käyttää varoja harkitusti, välttää turhia kuluja ja hyödyntää olemassa olevia resursseja mahdollisimman hyvin.

Tavoite	Toimenpiteet
Pitkäjänteinen ja vakaa talouden suunnittelu.	- Budjetointi - Taloudellisten riskien arviointi - Järkevä varallisuuden hoito
Läpinäkyvä ja vastuullinen varainkäyttö	- Taloussäännön noudattaminen - Selkeä ja avoin talousseuranta ja raportointi - Päätöksenteon dokumentointi
Kestävät taloudelliset valinnat.	- Vastuulliset hankinnat - Kilpailutus: - taloudelliset ja ekologiset kriteerit - Arvoihin sopivat varainhankinnan muodot
Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö.	- Tarpeettomien kulujen välttäminen. - Materiaalien ja tilojen yhteiskäyttö. - Olemassa olevien resurssien tehokas hyödyntäminen

3. Tulevaisuuden askelmerkkejä

Edellä olevista taulukoista löytyy lukuisia eritasoisia toimia ja tavoitteita, joista monet ovat jo käytössä. Vuosien 2025-26 taitteessa liitto asettaa tavoitteeksi erityisesti seuraavat etenemiskohdat:

- a) johtokunta käsittelee ohjelman rungon loppuvuonna 2025 ja antaa työntekijöille mandaatin jatkaa työtä
- b) ohjelmalle luodaan ja kootaan ensimmäisiä oheismateriaaleja 2026
 - kestävämmän tapahtuman ohjeistus (Green Competencies), esimerkiksi julistemuotoon ja eri kielillä, suunnitellen sisältö yhdessä nuorten ja hiippakunnallisten nuorisovaltuustojen edustajien kanssa
 - julkaistaan puuhia ja tarinoita perheen pienimmille
 - nostetaan kestävä elämän teemaa (opetusta taustasta sekä käytännön tekoja ja toimintaideoita) esiin sosiaalisissa medioissa keskimäärin kerran kuussa
 - tehdään lyhyet selostusvideot sekä ortodoksisesta kestävä elämän opetuksesta teoriatausta että liiton ohjelman konkreettisista
- c) ohjelmaa ja sen toteutumista tarkastellaan tarpeen mukaan liiton hallinnossa, kuitenkin vähintään kerran kahdessa vuodessa

4. Aiemmat vaiheet

ONL ry:n toiminnan eri alueiden kestävyttä on kartoitettu ja tarkasteltu jo aiemmin, esimerkiksi vuonna 2020 hyödyntäen Kaupan Liiton julkaisema [kestävän liiketoiminnan johtamisen työkalua](#), joka on aidosti kattava ja muokattavuudessaan varsin käyttökelpoinen löytö. Työkalun avulla tarkasteltiin viittä erilaista teema-aluetta: henkilöstöä, asiakkaita, taloutta, yhteiskuntaa ja ympäristöä.

Liiton johtokunta ja työntekijät osallituivat syksyllä 2021 työpajaan, jossa käytiin läpi YK:ssa sovittua kestävä kehityksen globaalia toimintaohjelmaa eli [Agenda2030](#):a. Sen 17 päätavoitteesta valittiin tuolloin kirkolliseen

järjestötoimintaan sopivimmiksi seuraavat: ilmastoteot (tavoite 13), eriarvoisuuden vähentäminen (tavoite 10), vastuullinen kuluttaminen (tavoite 12) sekä rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto (tavoite 16).

Näiden tarkastelujen ja työstöjen sekä aiemmin mainitun yhdenvertaisuustyöskentelyn pohjalta nimettiin vuonna 2022 liiton toimintaa ohjaaviin periaatteisiin kohdat ”Elämme todeksi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa” sekä ”Toimimme ekologisesti ja yhteiskunnallisesti vastuullisesti ja kestävästi.”

Kestävän elämän ohjelma -asiakirjan päävastuullisina laatijoina toimivat vuonna 2025 VTM Sanni Miikkola, TT Ari Koponen sekä KM Maria Kauppila.

Kuvitus: Anni Repo 2025

ASIAKIRJAN KÄSITTELYT

ONL ry:n johtokunnan kokous 10.12.2025